

Българското училище „Орфей“ -

Центърът за популяризиране на българския език и култура в Линц и Горна Австрия

Весела глъчка ехти в последния учебен час от зимния срок в Българското училище „Орфей“ в Линц. Не може да бъде иначе - първокласниците си правят мартенички. Наоколо прежди, конци, ножички, г-жа Радостина Байер показва как да се направят фигурките и... ето първият възглас - „Моята е готова“, „И моята“, радостно заподскача Тереза, Сара, Морис... Така е вече трета година в навечерието на Баба Марта.

Българското училище „Орфей“ е създадено през 2009 г. по инициатива на едноименното Българо-австрийско родителско дружество, подкрепя се от Училищната инспекция на областта Горна Австрия, от Международната гимназия „Европа“ в Линц и по линия на проекта „Български език и култура в чужбина“ на българското Министерство на образованието, науката и младежта. Нашето училище е член на Асоциацията на българските училища в чужбина.

Засега осигуряваме безплатно обучение на ученици от 1. до 4. прогимназиален и от 5. до 8. гимназиален клас. Учебната програма се състои от избрани теми по български език, литература и народно творчество, история и география на България с

по български език за възрастни, начинаещи и напреднали, се водят също от доц. Д.Дунков във VHS Линц с издаване на сертификат събрано Европейските препоръки за езиково обучение, нива А1 – В3.

От 2010 имаме детски състав за народни песни и танци с ръководител маестро Петър Стефанов.

С дарения от ст.н.с. I. ст. Божидар Димитров, директор на Националния исторически музей в София, Агенцията за българите в чужбина и Д. Дунков през 2009 е основан „Българският отдел“ в училищната библиотека на гимназия „Европа“ в Линц. Част от фонда се намира в Градската библиотека на Линц в т.нар. „Кула на знанието“.

През изминалите три години именно училище „Орфей“ представя България, българския език и култура на межкултурните прояви в Линц, сред които са межкултурният фестивал Facies (2009), българската културна вечер, посветена на националния празник на България 3. март в литературния център на Горна Австрия „Stifter-Haus“ (2010), съвместното честване на Рождество, баба Марта и 8. март с Дружество „Тройка“, межкултурният летен училищен фестивал (2011) и др.

През 2009 и 2011 организирахме учебни екскурзии в България. Тазгодишния езиков лагер през август в Широка лъка подготвяме съвместно с Фондацията „Огънят на Орфей“.

Нашите ученици са редовни участници в рубриката „Детско радиоутро“ в ежемесечните предавания на „Радио България“ на вълните на RadioFRO от Линц.

МАРТЕНИЦА

Най-популярният пролетен обичай в България е носенето на мартеници. Класическата мартеница – това са усукани червени и бели вълнени конци. Обикновено от червената и бяла прежда се правят фигурки на мъж и жена, които се наричат съответно „Дядо“ и „Донца“. Мартениците

ред народното схващане те предпазват човек, животни и растения от демонични същества, зли очи и уроки.

Мартениците се носят до появяване на първите щъркели и лястовици, до първото кукане на кукувицата или до 21-и март, Първа пролет. След това се връзват на дърво или се поставят под камък. На другия ден децата гледат какво има под камъка и гадаят за благоденствието на семейството-то и множението на домашните животни:

Широката употреба на мартениците се обяснява с магическата сила на червения цвят, който според народната митология има способността да пропъжда злите духове и болестите.

Баба Марта

В българската народна митология Баба Марта е единствената женска персонификация сред годишните месеци. Тя се осмисля като старица с много променлив нрав. За да не я разсъдят, хората мятат червена дреха, пояс или престилка на плета или някое дърво, за да посрещнат, както

се казва „бабичката с червено“. Тогава тя е усмихната и благоразположена.

В българския фолклор Баба Марта е най-често представена като по-голямата сестра на братята си Голям Сечко (януари) и Малък Сечко (февруари), а понякога и като съпруга на братята си. В народната митология трите персонифицирани месеци – януари, февруари и март -образуват една триада.

Според различни фолклорни варианти Баба Марта често е недоволна от братята си, защото те и изпили виното. Затова старицата е разгневена, вследствие на което времето се разваля – вали сняг или дъжд, пада киша.

На първи март българите се поздравяват с „Честита Баба Марта“

Текст

Доц. д.ф.н. Димитър Дунков, преподавател в Българското училище „Орфей“ в Линц, продуцент и водещ на предаванията „Радио България“ на вълните на RadioFRO в Линц

dunkov@usa.net, 0664 994 7240

Весела глъчка ехти в последния учебен час от зимния срок в Българското училище „Орфей“ в Линц. Не може да бъде иначе - първокласниците си правят мартенички. Наоколо прежди, конци, ножички, г-жа Радостина Байер показва как да се направят фигурките и... ето първият възглас - „Моята е готова“, „И моята“, радостно заподскача Тереза, Сара, Морис... Така е вече трета година в навечерието на Баба Марта.

Българското училище „Орфей“ е създадено през 2009 г. по инициатива на едноименното Българо-австрийско родителско дружество, подкрепя се от Училищната инспекция на областта Горна Австрия, от Международната гимназия „Европа“ в Линц и по линия на проекта „Български език и култура в чужбина“ на българското Министерство на образованието, науката и младежта. Нашето училище е член на Асоциацията на българските училища в чужбина.

Засега осигуряваме безплатно обучение на ученици от 1. до 4. прогимназиален и от 5. до 8. гимназиален клас. Учебната програма се състои от избрани теми по български език, литература и народно творчество, история и география на България с преподавател доц. д.ф.н. Димитър Дунков. От началото на учебната 2012/2013 година предвиждаме подготвителна група за деца в предучилищна възраст. Курсовете

по български език за възрастни, начинаещи и напреднали, се водят също от доц. Д.Дунков във VHS Линц с издаване на сертификат събрано Европейските препоръки за езиково обучение, нива А1 - В3.

От 2010 имаме детски състав за народни песни и танци с ръководител маестро Петър Стефанов.

С дарения от ст.н.с. I. ст. Божидар Димитров, директор на Националния исторически музей в София, Агенцията за българите в чужбина и Д. Дунков през 2009 е основан „Българският отдел“ в училищната библиотека на гимназия „Европа“ в Линц. Част от фонда се намира в Градската библиотека на Линц в т.нар. „Кула на знанието“.

През изминалите три години именно училище „Орфей“ представя България, българския език и култура на межкултурните прояви в Линц, сред които са межкултурният фестивал Facies (2009), българската културна вечер, посветена на националния празник на България 3. март в литературния център на Горна Австрия „Stifter-Haus“ (2010), съвместното честване на Рождество, баба Марта и 8. март с Дружество „Тройка“, межкултурният летен училищен фестивал (2011) и др.

През 2009 и 2011 организирахме учебни екскурзии в България. Тазгодишния езиков лагер през август в Широка лъка подготвяме съвместно с Фондацията „Огънят на Орфей“.

Нашите ученици са редовни участници в рубриката „Детско радиоутро“ в ежемесечните предавания на „Радио България“ на вълните на RadioFRO от Линц.

МАРТЕНИЦА

Най-популярният пролетен обичай в България е носенето на мартеници. Класическата мартеница - това са усукани червени и бели вълнени конци. Обикновено от червената и бяла прежда се правят фигурки на мъж и жена, които се наричат съответно „Пижо“ и „Пенда“. Мартениците се закичват на първи март, празничен ден, който в България се нарича „Баба Марта“. Вързват се още на овошките в градината и на новородените домашни животни. Спо-

ред народното схващане те предпазват човек, животни и растения от демонични същества, зли очи и уроки.

Мартениците се носят до появяване на първите щъркели и лястовици, до първото кукане на кукувицата или до 21-и март, Първа пролет. След това се връзват на дърво или се поставят под камък. На другия ден децата гледат какво има под камъка и гадаят за благоденствието на семейството и множението на домашните животни:

Широката употреба на мартениците се обяснява с магическата сила на червения цвят, който според народната митология има способността да пропъжда злите духове и болестите.

Баба Марта

В българската народна митология Баба Марта е единствената женска персонификация сред годишните месеци. Тя се осмисля като старица с много променлив нрав. За да не я разсъдят, хората мятат червена дреха, пояс или престилка на плета или някое дърво, за да посрещнат, както

се казва „бабичката с червено“. Тогава тя е усмихната и благоразположена.

В българския фолклор Баба Марта е най-често представена като по-голямата сестра на братята си Голям Сечко (януари) и Малък Сечко (февруари), а понякога и като съпруга на братята си. В народната митология трите персонифицирани месеци - януари, февруари и март - образуват една триада.

Според различни фолклорни варианти Баба Марта често е недоволна от братята си, защото те и изпили виното. Затова старицата е разгневена, вследствие на което времето се разваля - вали сняг или дъжд, пада киша.

На първи март българите се поздравяват с „Честита Баба Марта“

Текст

Доц. д.ф.н. Димитър Дунков, преподавател в Българското училище „Орфей“ в Линц, продуцент и водещ на предаванията „Радио България“ на вълните на RadioFRO в Линц

dunkov@usa.net, 0664 994 7240

DIE BULGARISCHE SCHULE „ORFEJ“ – DAS ZENTRUM DES BULGARISCHEN SPRACHE UND KULTUR IN LINZ UND OBERÖSTERREICH

Die bulgarische Schule „Orfej“ wurde im Jahre 2009 von dem gleichnamigen Bulgarisch-Österreichischen Elternverein in Linz gegründet. Die Schule wird vom Landesschulrat für Oberösterreich, Europagymnasium LISA Auhof in Linz sowie durch das Projekt Bulgarische Sprache und Kultur im Ausland des Bulgarischen Ministeriums für Bildung, Jugend und Wissenschaft gefördert. Das Verwaltungsorgan ist der Vorstand der Bulgarisch-Österreichischen Elternvereins „Orfej“. Unsere Schule ist Mitglied der Vereinigung der bulgarischen Schulen im Ausland.

Wir bitten kostenlos Bulgarischunterricht. Derzeit sind die Schüler in drei Altersgruppen zusammengestellt: eine Gruppe für Kinder im Vorschulalter und Schüler der 1. Volksschulklasse, zweite Gruppe für Schüler der 2. und 3. Volksschulklassen und dritte Gruppe für Schüler der 5. bis 8. Gymnasialklassen. Das Unterrichtsprogramm gestaltet sich mit Themen aus folgenden Fächern: Bulgarische Sprache und Literatur, Bulgarische Folklore, Geschichte und Geographie Bulgariens. Lehrer für diese Fächer ist Univ.-Doz. Dr. Dimitar Dunkov.

In Kooperation mit VHS Linz bietet unsere

Schule auch Bulgarischkurse für Erwachsenen nach den Europäischen Referenzrahmen für Sprachenlernen mit Zertifikat, Stufen A1-B3.

Seit 2010 haben wir eine Gruppe für Bulgarische Volkslieder und Volkstänze mit Leiter Maestro Petar Stefanov.

An der Schulbibliothek des Europagymnasiums LISA Auhof wurde 2009 ein „Bulgarisches Abteil“ eingerichtet. Der Grundfond besteht aus Spenden von Prof.Dr. Bozhidar Dimitrov, Agentur für Auslandsbulgaren und Univ.-Doz.Dr. Dimitar Dunkov. Ein beachtlicher Teil von Büchern befindet sich in der Stadtbibliothek im Wissensturm in Linz.

Die bulgarische Schule Orfej organisiert Veranstaltungen zum Popularisieren der bulgarischen Sprache und Kultur und nimmt an interkulturellen Veranstaltungen in Linz teil, unter anderen sind: Interkulturelles Fest Facies, 2009; Bulgarischer Kulturabend gewidmet dem Nationalfeiertag Bulgariens im Oberösterreichischen Literaturzentrum Stifterhaus, 2010; Weihnachtsfest, „Oma März“ u 8. März zusammen mit Verein „Trojka“, 2011, Interkulturelles Sommerfest, 2011, u.a.

Im Jahre 2009 und 2011 organisierten wir Studienreisen nach Bulgarien. Für dieses Jahr vorbereiten wir zusammen mit Stiftung „Das Feuer des Orpheus“ ein Sommercamp Bulgarisch im malerischen Dorf Shiroka Laka in den Rhodopen.

Regelmäßig nehmen unsere SchülerInnen an der Rubrik Radiomorgen für Kinder von Radio Bulgaria auf den Wellen von RadioFRO Linz teil.

Besuchen Sie uns in Facebook:
[facebook.com/BulgarischeSchuleLinz](https://www.facebook.com/BulgarischeSchuleLinz)

MARTENITZA

Der beliebteste Frühlingsbrauch in Bulgarien ist die Martenitza. Dies es ist ein Gebinde, geknüpft aus roten und weißen Wollfäden und wird meist am Revers des Mantels getragen. Klassischer weise stellen die Martenice eine männliche und eine weibliche Figur dar: die weibliche Figur nennt man Pénda, die männliche Pízhho. Nach dem Volksglauben schützt die Martenice Menschen, Tiere und Pflanzen vor Dämonen und vor bösen Blicken.

Die Martenice werden am 1.März befestigt, dieser Tag wird „Baba Marta“ genannt, was in etwa so viel wie „Oma März“ heißt. Martenice werden ebenso auf Obstbäumen und auf Haustieren angebunden, eventuell am Handgelenk getragen bis die ersten Störche und Schwalben eintreffen. Dann, spätestens aber am 21.März, zu Frühlingsbeginn, müssen sie unter einen Stein gelegt werden.

Diese Beliebtheit der Martenice und ihre weit verbreitete Anwendung rührt auch daher, dass die rote Farbe mit magischen Kräften verbunden wird: Rot hat nach der Volksmythologie die Fähigkeit, böse Geister und Krankheiten zu vertreiben.

Baba Marta

Baba Marta heißt also „Großmütterchen März“. In der Volksmythologie ist sie unter den Jahresmonaten die einzige weibliche Personifikation. Meistens stellt man sich darunter eine ältere Frau mit wechselhaft unbeständigem Charakter vor und niemand möchte sie verärgern. Deshalb begegnet man dem Großmütterchen mit irgendetwas

Rotem - man nimmt ein rotes Kleid, einen roten Gürtel oder eine rote Schürze und hängt dieses auf den Zaun oder auf irgendeinen Baum sieht sie Rotes, dann lächelt Baba Marta und ist gutmütig gesinnt.

In der bulgarischen Folklore hat Baba Marta zwei Brüder: der eine heißt Groß- Sétschko und ist der Jänner, der andere heißt Klein-Sétschko und ist der Februar. Manches Mal ist sie auch als Gattin der beiden Brüder dargestellt. In der Volksmythologie sind nur die ersten drei Monate des Jahres als Personen dargestellt – diese bilden eine Triade und diese Triade ist mit dem uralten indoeuropäischen Mythos der verschiedengeschlechtlichen göttlichen Zwillinge oder auch Drillinge verbunden.

Baba Marta ist oft unzufrieden mit ihren Brüdern, weil diese den ganzen Wein ausge-trunken haben und ihr nichts übrigließen ... wenn sie wütend ist – dann verschlechtert sich auch das Wetter es schneit und regnet

Am 1. März grüßen sich die Bulgarinnen und Bulgaren mit „Tschestita Baba Marta“, was so viel heißt, wie „Glückliche Baba Marta“

Text und Übersetzung:

Dr. Dimitar Dunkov, Univ.-Doz.

Fachmann für Bulgarisch, Russisch, Geschichte und Kultur Ost- und Südost-Europas sowie für altbulgarische Bibelübersetzung.

Lehrer für Bulgarisch an der Bulgarischen Schule „Orfej“ in Linz

Produzent und Moderator des Programms „Radio Bulgaria“ auf den Wellen von RadioFRO Linz

Kontakt: dunkov@usa.net,

Handy: +43 (0)664 994 7240